

Huddinge kommun

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Östra grundskolan
belägen i Huddinge kommun

Tillsyn i Östra grundskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Huddinge kommun under hösten 2015. Östra grundskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 oktober 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Det finns ingen nationell statistik över resultaten i grundsärskolan. Enligt skolans egen redovisning bedömdes alla elever i grundsärskolan nå de nationella kunskapsmålen läsåret 2014/2015. De elever som läser ämnesområden bedömdes nå målen utifrån sina förutsättningar.

Trygghet och studiero

Av tillsynen framgår inget annat än att eleverna i grundsärskolan tillförsäkras trygghet och studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-03-31
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Östra grundskolans grundsärskola visar att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete behöver utvecklas för att stödja elevernas utveckling mot målen. Även den studie- och yrkesvägledande verksamheten behöver organiseras så att alla elevers behov av framtida yrkes- och studieval kan tillgodoses.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast den 31 mars 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Huddinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Ge elevhälsan förutsättningar att samverka med pedagogisk personal och övrig personal i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på grundskolan.
- Organisera den studie- och yrkesorienterande verksamheten på sådant sätt att den tillgodoser elevernas behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesval.

Motivering till bedömning av brist

Elevhälsan

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

I tillsynen framkommer att det på skolan finns tillgång till samtliga kompetenser inom elevhälsan. I informationsinhämtningen inför tillsyn anges att varannan vecka deltar grundskolans personal på elevhälsomöten. På dessa möten diskuteras specifika elevärenden, mest på individnivå, uppger rektorn i intervju. Hon berättar också att elevhälsan inte har fått ett fastslaget uppdrag vad gäller det hälsofrämjande arbetet eftersom man inte har identifierat ett sådant behov i grundskolan. Rektorn framhåller att lärarna är fria att ta in de kompetenser som behövs för att prata med eleverna om till exempel tobak, alkohol, droger i undervisningen. Som exempel anger rektorn att lärarna har använt kurator och psykolog för handledning när det har uppstått behov i en elevgrupp. Hon uppger dock att man kan bli bättre på att använda elevhälsans kompetenser i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Även lärarna berättar i intervju att de har samarbetat mycket med kuratorn eftersom det hade "det hade hänt grejer" i en grupp. De uppger också att skolsköterskan har hjälpt att se över den fysiska miljön för eleverna och att specialpedagogen har handlett lärare om hur man kan jobba språkutvecklande.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att de inte är involverade i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i någon större utsträckning och att de inte heller känner till hur lärarna arbetar med dessa frågor i undervisningen. Elevhälsan uttrycker att de är intresserade och skulle vilja arbeta förebyggande och hälsofrämjande i grundsärskolan men att det inte finns tid.

Skolinspektionens bedömning är att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Östra grundskolans grundsärskola behöver utvecklas. Även om det har genomförts vissa insatser i förebyggande syfte, till exempel handledning av lärarna, så uppger samtliga intervjuade att elevhälsans kompetens främst används i det åtgärdande arbetet. Tillsynen visar också att det, på grund av tidsbrist, inte finns något strukturerat samarbete mellan elevhälsan och personal i grundsärskolan vad gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

Av informationsinhämtningen som rektorn har lämnat till Skolinspektionen inför tillsyn framgår att det finns en studie- och yrkesvägledare (SYV) på Östra grundskolan. SYV deltar bland annat i föräldramöten, träffar eleverna enskilt och hjälper till med praktikplatser. I intervju uppger rektorn att studie- och yrkesvägledaren primärt arbetar med eleverna i årskurs 9 inför deras gymnasieval och att kontinuerlig vägledning under hela utbildningstiden är ett utvecklingsområde för hela skolan. Rektorn beskriver att även om lärarna i undervisningen arbetar med entreprenöriellt lärande så är det inte sammanlänkat med SYV-uppdraget. Även SYV och lärarna uppger i intervjuer att de studie- och yrkesvägledande insatserna främst riktas mot eleverna i årskurs 9 men att det finns en vilja att "arbeta mer proaktivt" mot eleverna i de lägre årskurserna. Lärarna beskriver också i intervjun att de tar upp en del frågor vad

gäller val av yrken i undervisningen utifrån kursplanerna. De uppger dock att de inte har diskuterat med SYV hur man ska jobba med de yngre eleverna vad gäller yrkes- och studieval.

Skolinspektionens utredning visar sammanfattningsvis att den studie- och yrkesvägledande kompetensen på Östra grundskolans grundsärskola, främst är inriktad mot arbetet inför gymnasievalet i årskurs 9. Eftersom eleven redan tidigt under sin skolgång ställs inför valsituationer och behöver kunskaper och erfarenheter som underlag för sina val, är det viktigt att det finns en övergripande planering för hur undervisning, information och vägledningssamtal kan bilda en helhet och en röd tråd för eleverna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Östra grundskolans grundsärskola inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Huddinge kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterad brister.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivo lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

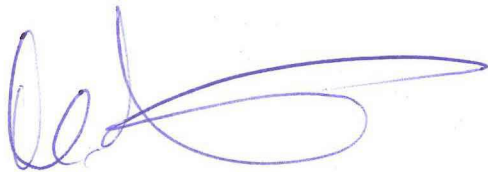
2015-11-18
8 (10)

Dnr 43-2015:3938

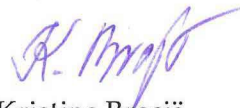
Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Kristine Brosjö
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Östra grundskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Östra grundskolan

Östra grundskolans grundsärskola är en kommunal skola för elever i årskurserna 4-9. Vid tillfället för tillsynen gick 15 elever i grundsärskolan varav 8 med inriktning träningskola. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.